

Amnestie w Wielkopolsce 1945 i 1947 r.

03.01.2011

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

DODATEK SPECJALNY
IPN

Amnestie w Wielkopolsce 1945 i 1947 r.

Dla komunistycznego reżimu amnestie były elementem kłamliwej propagandy, której celem pozostawało zniszczenie podziemia niepodległościowego. Wbrew gloszonym przez lata hasłom włączenia walczących z komunistami żołnierzy w nurt odbudowy Polski ze zniszczeń powstałych w wyniku II wojny światowej tzw. amnestie UB wykorzystano do działań operacyjnych zmierzających do likwidacji podziemia niepodległościowego poprzez werbunek przez UB lub zabójstwa jego członków. Metody stosowane przez aparat terroru w Polsce Ludowej były kopią sowieckich.

Agnieszka Łuczak. IPN Poznań

Amnestie 1945 i 1947 r. jako metoda likwidacji podziemia niepodległościowego w Wielkopolsce

22 lipca 1945 r. Krajowa Rada Narodowa uchwaliła amnestię. Dekret wykonawczy Rada Ministrów wydała 2 sierpnia 1945 r., ale obowiązywać zaczął 21 sierpnia, z chwilą ukazania się „Dziennika Ustaw”. Amnestia obejmowała osoby, które popełniły „przestępstwa” przed 22 lipca 1945 r.

Andrzej Paczkowski obrazowo nazwał amnestię jednym z elementów taktyki „kija i marchewki” stosowanej przez władze, była bowiem zwieńczeniem łagodniejszego kursu stosowanego od czerwca 1945 r. przez organa bezpieczeństwa. W tym to okresie masowe represje zostały zastąpione przez przekonywanie żołnierzy podziemia do negocjacji z władzami. Za demobilizację oddziałów i oddanie broni obiecywano gwarancje osobistego bezpieczeństwa i umożliwienie powrotu do pracy oraz działalność w ramach legalnej opozycji. Amnestia poza celami propagandowymi i politycznymi miała przynieść wymierne skutki operacyjne. Ujawniający się żołnierze podziemia byli ewidencjono-

wani, a niektórzy typowani do werbunku na informatorów UB. Według płk. Romana Romkowskiego (dyrektora Departamentu I Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego) przed komisjami amnestyjnymi stawilo się 30 217 osób, które zdały 2 tysiące sztuk broni. Według jego oceny, szansa na głębokie rozpracowanie podziemia nie została należycie wykorzystana ze względu na nieodpowiednie przygotowanie funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa w terenie.

Natomiast już w październiku 1945 r. aparat bezpieczeństwa porzucił łagodniejszy kurs na rzecz podjęcia ponownej walki z podziemiem, zmieniając metody na bardziej wyrafinowane niż rok wcześniej. Większość z ujaw-

26 listopada 2010 r. odbyła się w Warszawie konferencja naukowa poświęcona zagadnieniom amnestii. Uczestniczyło w niej ponad 40 naukowców i członków organizacji kombatanckich

NIEZALEŻNA GAZETA POLSKA • NOWE PAŃSTWO 12/2010

I

Pliki do pobrania

[Amnestie w Wielkopolsce 1945 i 1947 r. - „Nowe Państwo - Niezależna Gazeta Polska”, 12/2010 \(pdf, 5.83 MB\)](#)